

Annales

Instituti

Archaeologici

XII - 2016

Godišnjak

*Instituta za
arheologiju*

Nakladnik/Publisher

INSTITUT ZA ARHEOLOGIJU
INSTITUTE OF ARCHAEOLOGY

Adresa uredništva/Editor's office address

Institut za arheologiju/Institute of Archaeology
HR-10000 Zagreb, Ulica Ljudevita Gaja 32
Telefon/phone 385 (0) 1 6150250
fax 385 (0) 1 6055806
e-mail: iarh@iarh.hr
<http://www.iarh.hr>

Glavni i odgovorni urednik/Editor in chief

Marko Dizdar

Izvršne urednice/Desk editors

Asja Tonc
Marina Ugarković

Tehničke urednice/Technical editors

Asja Tonc
Marina Ugarković

Uredništvo/Editorial board

Katarina Botić, Siniša Krznar, Ivana Ožanić Roguljić, Ana Konestra, Andreja Kudelić, Asja Tonc,
Marina Ugarković

Izdavački savjet/Editorial committee

Vlasta Begović, Marko Dizdar, Dunja Glogović, Snježana Karavanić, Goranka Lipovac Vrkljan, Branka Migotti, Kornelija Michreiter, Ante Rendić Miočević, Tajana Sekelj Ivančan, Tihomila Težak Gregl, Željko Tomičić, Ante Uglešić

Prijevod na engleski/English translation

Una Krizmanić Ožegović

Lektura/Language editor

Boris Beck (hrvatski jezik/Croatian)
Una Krizmanić Ožegović (engleski jezik/English)

Dizajn/Design

REBER DESIGN

Korektura/Proofreaders

Asja Tonc
Marina Ugarković

Računalni slog/Layout

Hrvoje Jambrek

©Institute of archaeology, Zagreb 2016.

SADRŽAJ

Arheološka istraživanja

- 10** **Daria Ložnjak Dizdar**
Marko Dizdar
Gorana Kušić

Sotin – Srednje polje i Zmajevac, istraživanja višeslojnih nalazišta u Podunavlju 2015. godine

- 14** **Tomislav Hršak**
Tino Leleković
Marko Dizdar

Rezultati istraživanja nalazišta Batina – Sredno 2015. godine

- 19** **Marko Dizdar**
Daria Ložnjak Dizdar
Marina Sečkar

Zaštitna istraživanja nalazišta AN 3B Beli Manastir – Sedmitar na trasi autoceste A5 Beli Manastir – Svilaj

- 24** **Marko Dizdar**
Daria Ložnjak Dizdar
Marina Sečkar

Jagodnjak – Napuštene njive. Zaštitno istraživanje prapovijesnog i antičkog nalazišta na trasi autoceste Osijek – Beli Manastir

- 29** **Hrvoje Kalafatić**
Mateja Hulina

Zaštitno arheološko istraživanje lokaliteta AN7B Čeminac – Vakanjac na dionici autoceste A5 Beli Manastir – Osijek 2014. i 2015. godine

- 36** **Marko Dizdar**
Asja Tonc

Zaštitna istraživanja lokaliteta AN 2 Donji Miholjac – Vrancari

- 40** **Katarina Botić**

Zaštitna arheološka istraživanja nalazišta AN 3 Donji Miholjac – Mlaka/trafostanica na južnoj obilaznici grada Donjeg Miholjca 2015. godine

- 46** **Tatjana Tkalčec**

Prapovijesna, rimska i srednjovjekovna naselja na lokalitetu Donji Miholjac – Đanovci – zaštitna arheološka istraživanja u 2015. godini

- 59** **Daria Ložnjak Dizdar**
Marko Dizdar
Asja Tonc

Donji Miholjac – Panjik – zaštitno istraživanje naselja sopotske i badenske kulture u Podravini

CONTENTS

Archaeological Excavations

- 10** **Daria Ložnjak Dizdar**
Marko Dizdar
Gorana Kušić

Sotin – Srednje polje and Zmajevac, research of multilayered sites in the Danube region in 2015

- 14** **Tomislav Hršak**
Tino Leleković
Marko Dizdar

Research results from Batina – Sredno site in 2015

- 19** **Marko Dizdar**
Daria Ložnjak Dizdar
Marina Sečkar

Rescue excavation on the AN 3B Beli Manastir – Sedmitar site on the A5 Beli Manastir – Svilaj motorway route

- 24** **Marko Dizdar**
Daria Ložnjak Dizdar
Marina Sečkar

Jagodnjak – Napuštene njive (Abandoned fields). Rescue archaeology of the Prehistoric and Antique site on the Osijek – Beli Manastir motorway route

- 29** **Hrvoje Kalafatić**
Mateja Hulina

Rescue archaeological excavation at the AN7B Čeminac-Vakanjac site along the A5 Beli Manastir – Osijek motorway in 2014 and 2015

- 36** **Marko Dizdar**
Asja Tonc

Rescue excavations of the AN 2 Donji Miholjac – Vrancari site

- 40** **Katarina Botić**

Rescue excavations of the site AN 3 Donji Miholjac – Mlaka/trafostanica on Donji Miholjac southern beltway route in 2015

- 46** **Tatjana Tkalčec**

Prehistoric, Roman, Late Antique and medieval settlements at the Donji Miholjac – Đanovci site – rescue archaeological excavations in 2015

- 59** **Daria Ložnjak Dizdar**
Marko Dizdar
Asja Tonc

Donji Miholjac – Panjik – rescue research of a Sopot and Baden culture settlement in Podravina

**63 Zorko Marković
Katarina Botić**

Podgorač, Ražište – rezultati arheoloških istraživanja 2015. godine

**63 Zorko Marković
Katarina Botić**

Podgorač, Ražište – results of the archaeological excavations in 2015

71 Kornelija Minichreiter

Slavonski Brod – Galovo, arheološka istraživanja 2015. godine

71 Kornelija Minichreiter

Slavonski Brod, Galovo, archaeological research in 2015

77 Saša Kovačević

Istraživanja infrastrukture prapovijesnih naselja lokaliteta Nova Bukovica – Sjenjak, sezona 2015.

77 Saša Kovačević

Research into the infrastructure of Prehistoric settlements at the Nova Bukovica – Sjenjak site, season 2015

82 Marko Dizdar

Rezultati istraživanja groblja latenske kulture Zvonimirovo – Veliko polje u 2015. godini

82 Marko Dizdar

Research results of the La Tène culture cemetery at Zvonimirovo – Veliko polje in 2015

86 Jadranka Boljunčić

Rezultati istraživanja arheoloških ljudskih ostataka sa srednjovjekovnoga groblja Zvonimirovo (sjeverna Hrvatska), u kontekstu koštanoga i CT dokaza o rijetkoj infratentorialnoj – mastoidnoj trepanaciji

86 Jadranka Boljunčić

Research results on archaeological human remains from medieval cemetery Zvonimirovo (northern Croatia), in the context of bone and CT evidence of a rare infratentorial – mastoid trepanation

**93 Daria Ložnjak Dizdar
Marija Mihaljević
Mario Gavranović**

Dolina – Babine grede – istraživanje kasnobrončanodobnoga naselja u Posavini 2015. godine

**93 Daria Ložnjak Dizdar
Marija Mihaljević
Mario Gavranović**

Babine grede in Dolina – research of a Late Bronze Age settlement in Posavina in 2015

99 Tatjana Tkalčec

Kasnosrednjovjekovni arheološki kompleks Grubišno Polje – Šuma Obrovi – probna arheološka istraživanja u 2015.

99 Tatjana Tkalčec

Late medieval complex at Grubišno Polje – Šuma Obrovi – initial archaeological excavations in 2015

113 Siniša Krznar

Torčec – Cirkvišće, arheološka istraživanja srednjovjekovnog i ranonovovjekovnog groblja 2015. godine

113 Siniša Krznar

Torčec – Cirkvišće, archaeological research of the medieval and early modern cemetery in 2015

**117 Snježana Karavanić
Andreja Kudelić**

Kalnik – Igrišće – rezultati arheoloških iskopavanja u 2015. godini

**117 Snježana Karavanić
Andreja Kudelić**

Kalnik – Igrišće – results of archaeological excavations in 2015

**122 Andreja Kudelić
Branko Mušič**

Kurilovec – Belinščica – rezultati geofizičkih istraživanja

**122 Andreja Kudelić
Branko Mušič**

Kurilovec – Belinščica – results of geophysical research

127 Tatjana Tkalčec

Burg Vrbovec u Klenovcu Humskom – arheološko konzervatorski radovi na kuli u 2015.

127 Tatjana Tkalčec

Vrbovec Castle in Klenovec Humski, archaeological and conservation works on the keep in 2015

**136 Asja Tonc
Mateja Hulina**

Preliminarni rezultati zaštitnih istraživanja na prostoru prezentacijskog platoa kod špilje Vrlovke

**136 Asja Tonc
Mateja Hulina**

Preliminary results of rescue excavations in the area of presentation plateau near Vrlovka cave

**139 Bartul Šiljeg
Ana Konestra
Gaetano Benčić**

Stancija Blek (Tar), kampanja 2015. g.: nastavak arheološko-konzervatorskih istraživanja i prezentacija rezultata široj javnosti

**139 Bartul Šiljeg
Ana Konestra
Gaetano Benčić**

Stancija Blek (Tar), 2015: continuation of archaeological research and conservation activities, and presentation of results to the public

**144 Goranka Lipovac Vrklijan
Ivan Valent
Ana Konestra
Ivana Ožanić Roguljić**

Antički proizvodni keramičarski kompleks u Crikvenici – zaključna istraživanja 2015. godine

**144 Goranka Lipovac Vrklijan
Ivan Valent
Ana Konestra
Ivana Ožanić Roguljić**

Roman pottery production complex in Crikvenica – conclusive research in 2015

**152 Ivan Radman-Livaja
Asja Tonc**

Rezultati probnih iskopavanja na Gradini Sv. Trojice 2015. godine

**152 Ivan Radman-Livaja
Asja Tonc**

Results of trial excavations on Sveta Trojica Hillfort in 2015

**155 Kristina Turkalj
Nera Šegvić
Emmanuel Botte
Audrey Bertrand**

Brač Novo Selo Bunje 2015.

**155 Kristina Turkalj
Nera Šegvić
Emmanuel Botte
Audrey Bertrand**

Brač Novo Selo Bunje in 2015

**160 Marina Ugarković
Ivančica Schrunk
Vlasta Begović
Marinko Petrić**

Rimska vila u uvali Soline na otoku Sveti Klement (Pakleni otoci, Hvar) – arheološka istraživanja 2015. godine

**160 Marina Ugarković
Ivančica Schrunk
Vlasta Begović
Marinko Petrić**

Roman villa in Soline Bay on the Island of St. Clement (Pakleni Islands, Hvar) – archaeological investigation in 2015

Terenski pregledi

167 **Marko Dizdar**
Hrvoje Vulić

Terenski pregled i probna iskopavanja na izgradnji istočne obilaznice Vinkovaca

170 **Hrvoje Kalafatić**
Bartul Šiljeg

Terenski pregled na prostoru općina Belišće, Marijanci i Donji Miholjac u 2015. godini

173 **Daria Ložnjak Dizdar**
Marko Dizdar

Terenski pregled i arheološki nadzor na izgradnji obilaznice Donjega Miholjca

176 **Zorko Marković**
Jasna Jurković

Rezultati terenskog pregleda područja Grada Našice (naselja Granice, Polubaše i Rozmajerovac) 2015. godine

185 **Zorko Marković**
Katarina Botić
Jasna Jurković

Rezultati terenskog pregleda općina Našice i Koška 2015. godine

192 **Andreja Kudelić**
Filomena Sirovica

Prikaz rezultata druge faze sustavnog terenskog pregleda gornje Podravine

196 **Goranka Lipovac Vrkljan**
Asja Tonc
Vedrana Glavaš
Ana Konestra
Željka Molak Župan

Rezultati terenskih pregleda na području podvelebitskog Primorja i neposrednog zaleđa

201 **Goranka Lipovac Vrkljan**
Ana Konestra
Irena Radić Rossi

Rezultati aktivnosti projekta „Arheološka topografija otoka Raba“ u 2015. g.: terenski pregledi, obrada arheološke građe, popularizacija znanosti

Field Surveys

167 **Marko Dizdar**
Hrvoje Vulić

Field survey and trial excavations during the construction of the Vinkovci beltway

170 **Hrvoje Kalafatić**
Bartul Šiljeg

Field survey on the territory of Belišće, Marijanci and Donji Miholjac municipalities in 2015

173 **Daria Ložnjak Dizdar**
Marko Dizdar

Field survey and archaeological supervision during the construction of the Donji Miholjac beltway

176 **Zorko Marković**
Jasna Jurković

Results of field survey in the City of Našice area (settlements Granice, Polubaše and Rozmajerovac) in 2015

185 **Zorko Marković**
Katarina Botić
Jasna Jurković

Results of a field survey of Našice and Koška municipalities in 2015

192 **Andreja Kudelić**
Filomena Sirovica

Results of the second phase of a systematic field survey in Upper Podravina

196 **Goranka Lipovac Vrkljan**
Asja Tonc
Vedrana Glavaš
Ana Konestra
Željka Molak Župan

Results of field survey in sub-Velebit Coast and hinterland

201 **Goranka Lipovac Vrkljan**
Ana Konestra
Irena Radić Rossi

Results of the „Archaeological topography of the Island of Rab“ project in 2015: field surveys, processing of archaeological finds, popularization of science

Eksperimentalna arheologija

207 Andreja Kudelić

Eksperiment u arheologiji – priprema i sastav lončarske smjese

Experimental Archaeology

207 Andreja Kudelić

Experiment in archaeology – preparation and composition of clay paste

Zračna arheologija

**213 Bartul Šiljeg
Hrvoje Kalafatić**

Zračno rekognosciranje, Osječko-baranjska županija 2015. godine

Aerial archaeology

**213 Bartul Šiljeg
Hrvoje Kalafatić**

Aerial reconnaissance, Osječko-baranjska County in 2015

Ostala znanstvena djelatnost Instituta za arheologiju

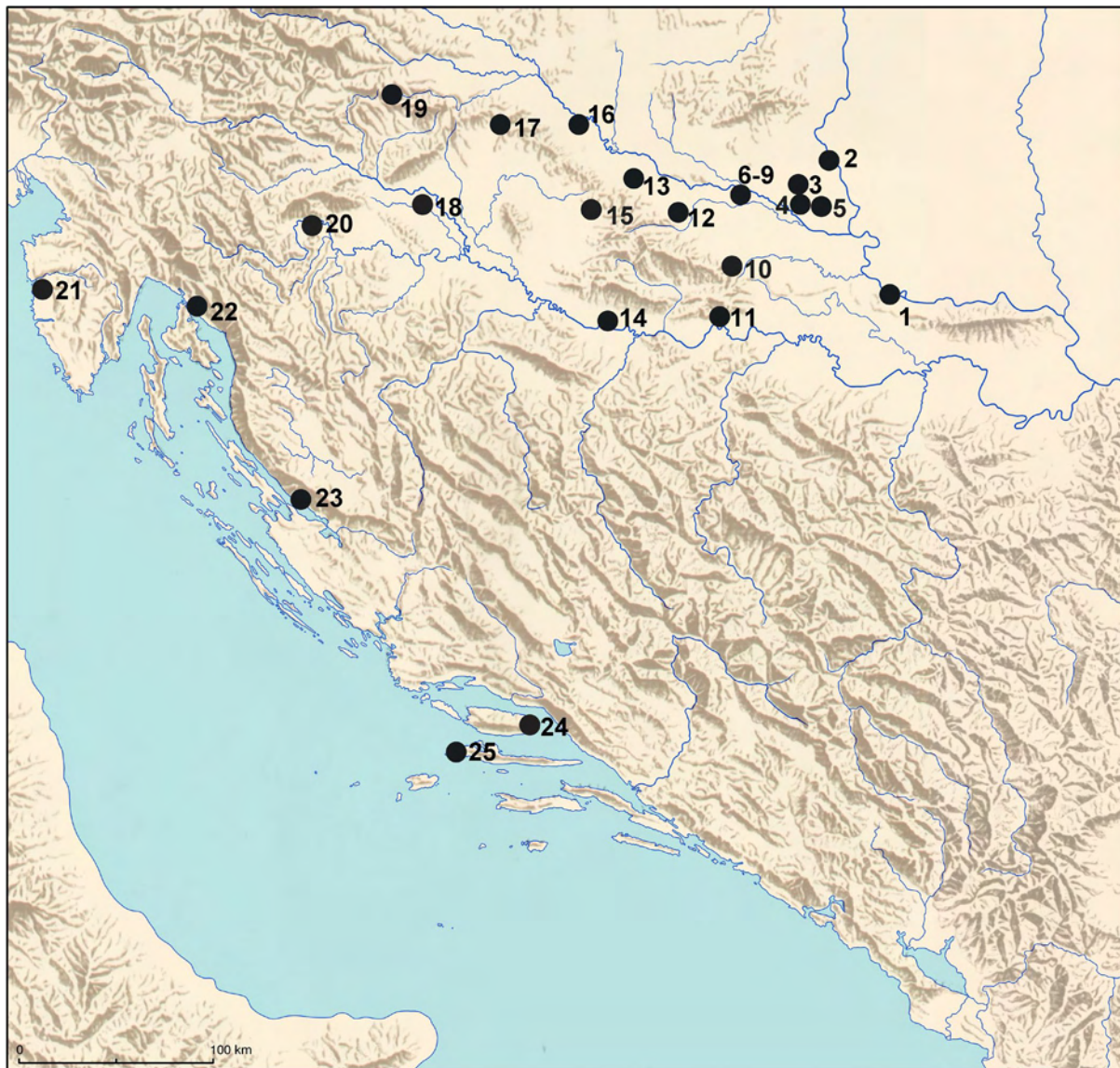
223-234

Additional scientific activity of the Institute

223-234

Arheološka istraživanja

Archaeological Excavations

1. Sotin, Srednje polje i Zmajevac	14. Dolina – Babine grede
2. Batina – Sredno	15. Grubišno Polje – Šuma Obrovi
3. AN 3B Beli Manastir – Sedmitar	16. Torčec – Cirkvišće
4. AN 7A Jagodnjak – Napuštene njive	17. Kalnik – Igrišće
5. AN 7B Čeminac – Vakanjac	18. Kurilovec – Belinščica
6. AN 2 Donji Miholjac – Vrancari	19. Klenovec Humski – Plemićki grad Vrbovec
7. AN 3 Donji Miholjac – Mlaka/trafostanica	20. Vrlovka
8. AN 6 Donji Miholjac – Đanovci	21. Tar – Stancija Blek
9. AN 7 Donji Miholjac – Panjik	22. Crikvenica – Igralište
10. Podgorač – Ražište	23. Gradina Sv. Trojica
11. Slavonski Brod – Galovo	24. Brač – Novo Selo Bunje
12. Nova Bukovica – Sjenjak	25. Sveti Klement – Soline
13. Zvonimirovo – Veliko polje	

Sotin – Srednje polje i Zmajevac, istraživanja višeslojnih nalazišta u Podunavlju 2015. godine

Sotin – Srednje polje and Zmajevac, research of multilayered sites in the Danube region in 2015

Daria Ložnjak Dizdar
Marko Dizdar
Gorana Kušić

Primljeno/Received: 31. 03. 2016.
Prihvaćeno/Accepted: 29. 06. 2016.

Tijekom kolovoza i rujna 2015. godine arheološka istraživanja provedena su na dva položaja u Sotinu – Srednje polje i Zmajevac. Na položaju Srednje polje otkriveni su ostaci prapovijesnoga naselja, zatim grobovi daljske grupe s kraja kasnoga brončanog i početka starijega željeznog doba kao i dio jarka iz rimskoga vremena. Istražen je i dio ranosrednjovjekovnoga naselja s ostacima peći. Na položaju Zmajevac, koji se nalazi oko 2 km istočno od Sotina, otkriveni su dijelovi kasnolatenskoga i kasnosrednjovjekovnog naselja.

Ključne riječi: Sotin, Podunavlje, naselja, groblje, prapovijest, kasno brončano doba, starije željezno doba, daljska grupa, mlađe željezno doba, antika, rani srednji vijek, kasni srednji vijek

Keywords: Sotin, Danube region, settlements, cemetery, prehistory, Late Bronze Age, Early Iron Age, Dalj group, Late Iron Age, Antiquity, Early Middle Ages, Late Middle Ages

Tijekom kolovoza i rujna 2015. godine Institut za arheologiju, u suradnji s Gradskim muzejom Vukovar, proveo je nastavak arheoloških istraživanja u Sotinu.¹ Istraživanja se u kontinuitetu odvijaju od 2008. godine, pri čemu su istraženi dijelovi prapovijesnih naselja badenske kulture i daljske grupe, zatim groblje daljske grupe datirano u kraj kasnoga brončanog i početak starijega željeznog doba, periferni dio rimskoga civilnog naselja, dio rimske prometnice, dijelovi jugoistočne i istočne nekropole Cornacuma, privremeni vojni logor kao i dijelovi ranosrednjovjekovnoga naselja (Ložnjak Dizdar et al. 2009; Hutinac et al. 2010; Ložnjak Dizdar, Dizdar 2015).

Na Srednjem polju, na k.č. 468 k.o. Sotin, istražene su dvije sonde ukupne površine 546 m². U višegodišnjim arheološkim istraživanjima Sotina u odabiru položaja sonde ključna su bila pitanja postavljena na početku istraživanja, a kojima je primarni cilj bilo lociranje kasnobrončanodobnoga i željeznodobnog groblja/grobalja, njihova udaljenost od naselja, granice rasprostranjenosti te odnosi u horizontalnoj i vertikalnoj stratigrafiji groblja. Istraživanja provedena 2015. godine zahvatala su dio groblja iz kasnoga brončanog i starijega željeznog doba, pri čemu su otkriveni i dijelovi eneolitičkoga te ranosrednjovjekovnog naselja.

Drugi dio istraživanja obuhvatio je položaj Zmajevac koji se nalazi oko 2 km istočno od Sotina s ciljem provjere

položaja kasnolatenskoga groblja otkrivenoga početkom 20. stoljeća (Majnarić-Pandžić 1974). Istražene su tri sonde ukupne površine 405 m² na k.č. 633 i 651 k.o. Sotin vlasnika Ivana Penavina iz Sotina.

Istaknuta višeslojnost nalazišta, koja je vidljiva u horizontalnoj stratigrafiji, zabilježena je dosad gotovo u svakoj od 20 istraživanih sonde na Srednjem polju. Tako su i u istraživanjima 2015. godine u sondama 19 i 20 zabilježeni bakrenodobni, kasnobrončanodobni, stariježeljeznodobni, ranosrednjovjekovni te horizont iz vremena Habsburške monarhije kao i tragovi aktivnosti iz novijega doba.

Bakreno doba

Iz bakrenoga doba otkrivena je jama na istočnom rubu sonde 20 dimenzija 2,50 x 1,11 m koja je sadržavala tek nekoliko ulomaka keramike. Na dnu jame pronađen je kosturni grob orijentacije SI-JZ položen na desni bok. Prema veličini kostura radi se vjerojatno o dječjem grobu.

Uz zapadni rub sonde 19 otkrivena je jama SJ 951 iz bakrenoga doba, datirana prema ulomcima keramike pronađenima u zapuni. Ove strukture pripadaju južnom rubu naselja iz bakrenoga doba koje je zabilježeno prema površinskim nalazima na Srednjem polju.

Kasno brončano i starije željezno doba

Fokus istraživanja u sjeveroistočnom dijelu današnjega mjesta Sotin usmjeren je na groblje daljske grupe koja ima kontinuitet iz kasnoga brončanog u starije željezno doba.

1 U istraživanjima su sudjelovali Daria Ložnjak Dizdar i Marko Dizdar iz Instituta za arheologiju te Gorana Kušić kustos arheolog iz Gradskoga muzeja Vukovar. Istraživanja su financirana sredstvima Ministarstva kulture.

Sl. 1 Sotin Srednje polje – Vašarište, sonda 20 – pogled s jugozapada (snimila: D. Ložnjak Dizdar).

Fig. 1 Sotin Srednje polje – Vašarište, trench 20 – view from southwest (photo: D. Ložnjak Dizdar).

Sl. 2 Sotin Srednje polje – Vašarište, grob 120 (snimila: D. Ložnjak Dizdar).

Fig. 2 Sotin Srednje polje – Vašarište, grave 120 (photo: D. Ložnjak Dizdar).

U istraživanjima je otkriveno osam grobova. Uobičajeni inventar grobova, koji je zabilježen i u dosadašnjim istraživanjima u Sotinu, predstavljaju urne sa spaljenim ostacima pokojnika koje su u pravilu bile poklopljene zdjelom čije je dno bilo okrenuto prema gore. U grobove su još prilagani kantharosi te zdjele i lonci s popudbinom u hrani i piću. Izdvaja se nalaz groba 122 koji se prema keramičkim oblicima može datirati u 10. st. pr. Kr., kada inače u grobovima izostaju prilozi keramičkih servisa s popudbinom u hrani i piću. Ostali pronađeni grobovi datiraju se u vrijeme od 9. do 7. st. pr. Kr., odnosno u stupnjeve II, IIIa-b prema C. Metzner-Nebelsick (2002), što odgovara i ostalim grobovima istraženima na ovom dijelu položaja Vašarište od 2008. do 2014. godine. Prema očuvanosti i količini nakita koje je pokojnica nosila za života, izdvaja se grob 121 u kojem su pronađeni bikonični pršljen, željezna perla, brončana igla, željezni obruč, zatim ostaci narukvice od brončanoga lima te brončani privjesak.

Rimsko razdoblje

Rimskome razdoblju pripada ukop kanala SJ 520 u kojem je pronađeno vrlo malo nalaza, što je zabilježeno i u susjednoj sondi 12 u kojoj su, uz kanal, pronađeni rimski grobovi. Oni se vjerojatno mogu pripisati istočnoj nekropoli Cornacuma koja se nalazila uz prometnicu što je vodila prema Iloku (*Cuccium*). Inače, u sjeveroistočnom dijelu današnjega naselja Sotin, osim spomenutih grobova, pronađeni su rijetki nalazi iz antike.

Rani srednji vijek

Položaj Srednje polje – Vašarište kao srednjovjekovno nalazište zabilježen je već u terenskom pregledu provedenom 2008. godine (Ilkić 2010). Istraživanjima u sondama 2, 11, 12, 13, 15-17 otkriveni su dijelovi ranosrednjovjekovnoga naselja s jamama, zemunicama te ostacima ognjišta. U istraživanjima 2015. godine otkriven je dio naselja s nekoliko radnih pro-

stora – s ostacima peći te vjerojatno ostaci jedne poluukopane nastambe s izdvojenom peći s kupolom. Peć je bila popločana ulomcima ranosrednjovjekovne keramike.

Kasni srednji vijek i novije doba

U istočnom dijelu sonde 20 pronađeni su ostaci kasno-srednjovjekovne jame s većom količinom keramičkih nalaza. Jama je vrlo oštećena ukopima novovjekovnih kanala. Najmlađem vremenskom horizontu pripada kanal SJ 1001 koji se nadovezuje na kanal SJ 873 istražen 2014. godine u sondi 17. Orijentacija kanala i nalazi u zapuni datiraju ga u novije doba i povezuju s kućom koja je postojala na istoj čestici prije Domo-vinskoga rata.

SOTIN – ZMAJEVAC

Na položaju Zmajevac, smještenom istočno od današnjega naselja Sotin, pronađeni su ostaci kasnosrednjovjekovnoga naselja te jedna jama iz mlađega željeznog doba. Položaj kasnolatenskoga groblja na Zmajevcu (Majnarić-Pandžić 1974) nije lociran.

Dio jame iz mlađega željeznog doba otkriven je u sondi 2 te se vjerojatno radi o zapadnoj periferiji naselja latenske kulture. Malobrojni keramički nalazi mogu se datirati u razdoblje LT D.

U sondama 1, 2 i 3 otkriveno je nekoliko struktura iz razdoblja kasnoga srednjeg vijeka. U zapadnom dijelu sonde 1 otkriven je dio podruma kasnosrednjovjekovnoga nadzemnog objekta koji se sastojao od dvije prostorije. Istočno od ostataka podruma pronađeno je nekoliko rupa za stupove kao i jama s nalazima kasnosrednjovjekovne keramike. U sondi 2 otkriven je kanal i jedna veća zemunica iz razdoblja kasnoga srednjeg vijeka te nekoliko manjih jama. U sondi 3, koja se nalazila jugoistočno od prve dvije sonde, pronađeni su rubni dijelovi kasnosrednjovjekovnoga naselja kojemu pripadaju ukopni rupa za stupove, zatim jame te ostaci peći.

Sl. 3 Sotin Srednje polje – Vašarište, grob 121 (snimila: D. Ložnjak Dizdar).

Fig. 3 Sotin Srednje polje – Vašarište, grave 121 (photo: D. Ložnjak Dizdar).

Sl. 4 Sotin Srednje polje – Vašarište, radni prostor s peći SJ 953, 955 (snimila: D. Ložnjak Dizdar).

Fig. 4 Sotin Srednje polje – Vašarište, work space with furnaces SU 953, 955 (photo: D. Ložnjak Dizdar).

Sl. 5 Sotin – Zmajevac, ukop kasnosrednjovjekovne zemunice SJ 27, 31 (snimila: D. Ložnjak Dizdar).

Fig. 5 Sotin – Zmajevac, a late medieval pithouse SU 27, 31 (photo: D. Ložnjak Dizdar).

Zaključak

Arheološkim iskopavanjem na položaju Srednje polje – Vašarište u Sotinu 2015. godine, istražene su dvije sonde, ukupne površine 546 m². Sondom 19 i 20 istraženi su dijelovi bakrenodobnoga naselja, osam grobova iz kasnoga brončanog i starijega željeznog doba. Otkriveni su i dijelovi prometne infrastrukture iz rimskoga vremena te dijelovi ranosrednjovjekovnoga naselja s pećima i radioničkim prostorima. Tragovi naseljavanja iz novoga vijeka odnose se na kanal koji je služio za odvodnju voda prema surduku.

Na položaju Zmajevac otkriven je rubni dio kasnolatenškoga naselja te dijelovi kasnosrednjovjekovnoga naselja.

Dosadašnja istraživanja pokazala su kako očuvanost pojedinih dijelova arheološke zone ovisi o nekoliko prilika – intenzitetu poljoprivredne obrade pojedine čestice, dubini oranja, komunalnim radovima te izgradnji samoga mjesta. Daljnjim istraživanjima u Sotinu pokušat će se odgovoriti na pitanja o položaju starijih i mlađih groblja iz brončanoga i željeznog doba naselja na Srednjem polju te će se pokušati locirati položaj kasnolatenškoga naselja s grobljem na Zmajevcu.

Literatura

- Hutinec, M., Ložnjak Dizdar, D., Dizdar, M., Ilkić, M. 2010, *Arheološke spoznaje o Sotinu, Rezultati probnih istraživanja 2008.-2010.*, katalog izložbe, Vukovar.
- Ilkić, M. 2010, Arheološka topografija srednjovjekovnoga Sotina, in: *Zbornik Stjepana Gunjače i hrvatska srednjovjekovna povijesno-arheološka baština I*, Šeparović, T. (ed.), Split, 383–401.
- Ložnjak Dizdar, D., Ilkić, M., Hutinec, M. 2009, Sotin – Srednje polje, probna arheološka istraživanja 2008. g., *Annales Instituti Archaeologici*, Vol. V, 12–14.
- Ložnjak Dizdar, D., Dizdar, M., 2015, Sotin - arheološka istraživanja 2014. g., *Annales Instituti Archaeologici*, Vol. XI, 14–17.
- Majnarić-Pandžić, N. 1974, Kasnolatenški grobovi iz Sotina, *Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu* 3. ser., sv. VI-VII (1972-1973), 55–71.
- Metzner-Nebelsick, C. 2002, *Der «Thrako-Kimmerische» Formenkreis aus der Sicht der Urnenfelder- und Hallstattzeit im südöstlichen Pannonien*, Vorgeschichtliche Forschungen, Vol. 23, Verlag Marie Leidorf GmbH, Rahden/Westf. 2002.

Summary

Archaeological research was conducted at two position in Sotin – Srednje polje and Zmajevac in August and September 2015. Two trenches were explored at Srednje polje – Vašarište, measuring an area of 546 m². Parts of a Copper Age settlement were discovered, eight graves from the Late Bronze Age and Early Iron Age, parts of road infrastructure from Roman era and parts of an early medieval settlement with furnaces and workshops. An edge of a Late La Tène and parts of a late medieval settlement were discovered at Zmajevac. Further research in Sotin will try to find answers regarding the position of early and late cemeteries from Bronze and Iron Age at Srednje polje as well as the location of a Late La Tène settlement with a cemetery at Zmajevac.